

Duurzame schoonmaak en hygiëne in overheidsaankopen

Overzicht presentatie

1. Inleiding : deel van een groter geheel
2. Behoeften en marktanalyse
3. Producten
4. Controle / opvolging
5. Conclusies

Inleiding

1. Inleiding : deel van een groter geheel

Schoonmaak en desinfectie hangt af van het gebouw waarin u zich bevindt.

1. Inleiding : deel van een groter geheel

Denk na over de frequentie van schoonmaken: moeten alle ruimte elke dag schoongemaakt worden? Schoonmaken of ontsmetten (COVID)?

Mocht u werken doen of een nieuw gebouw neerzetten, neem dan de schoonmaak mee in het kostenplaatje via Life Cycle Cost.

Voorzie eveneens rapportagemogelijkheden voor problemen gelinkt aan het gebouw: lekkende kranen, lopende toiletten, ...

Schoonmaak in eigen beheer? Of externaliseren?

Behoeftenanalyse

Vastgestelde problemen

Enkele voorbeelden

- Overconsumptie/dosering
- Gebruik van eigen producten
- Gebruik van schadelijke producten (ammoniak)
- Inbreuken op de sociale wetgeving (schoonmaakdiensten)

Oplossing : overleg met de betrokken alvorens het lastenboek te schrijven

Oplossing

Analyse van de noden

Onderzoek grondig de situatie met behulp van uw collega's:

- Huidig verbruik
- Milieu-impact producten
- Kwaliteit van producten en diensten
- Frequentie
- Welke producten zijn nuttig?
- Nieuwe technologieën op de markt
- ...

Praktische oplossingen

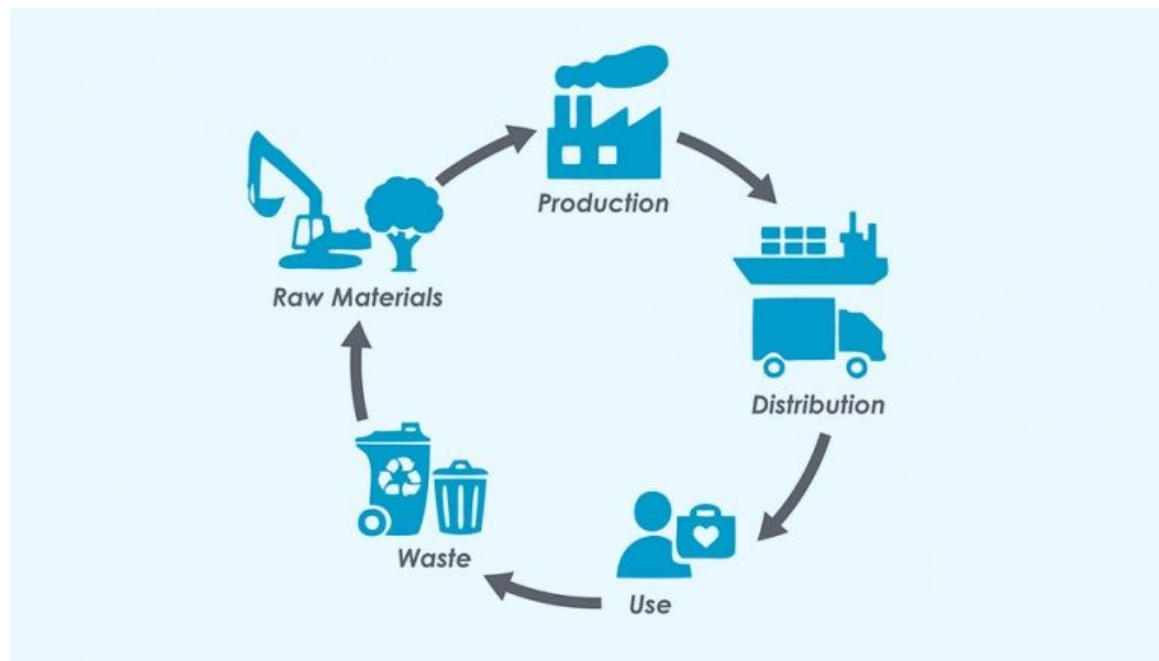
Voorzie een systeem waarbij alle materialen afgehaald door de teamleden wordt bijgehouden. Dit kan eventueel ook per site. De resultaten geven een inzicht over welke producten gebruikt worden, in welke hoeveelheden, ... Deze gegevens zijn belangrijk voor de volgende opdracht voor te bereiden en/of de personeelsleden te sensibiliseren

Voorzie opleiding voor uw personeel.

Kies voor sociale economie en/of voorzie sociale controles (in geval van schoonmaakdiensten)

Waar ligt de grootste ecologische voetafdruk ?

Ik ben geen chemicus, hoe kan ik die vraag beantwoorden?

Praktische oplossing : gebruik labels

Welk van de labels is de « beste » keuze ?

Samenvatting labels

EU Ecolabel, Blauer Engel en Nordic swan zijn vergelijkbaar en kiezen voor een impact gerichte aanpak

Ecocert en Ecogarantie zijn vergelijkbaar en kiezen voor een ingrediënt gebonden aanpak.

FSC en PEFC kijken enkel naar afkomst van hout en papier/karton (verpakking)

Labels helpen bij marktverkenning

Gebruik de website de verschillende ecolabels.

Bijvoorbeeld <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/>

Opgelet

Sommige benamingen zijn verwarrend. Zo omvat de categorie « allesreinigers » ook toiletreinigers en vensterreinigers.

Conclusie

Op basis van :

- overleg met de betrokkenen
- statistieken van de voorgaande jaren
- marktonderzoek met behulp van labels

kan je exact bepalen welke producten/diensten je nodig hebt en welke milieuvriendelijke alternatieven er op de markt zijn

Nu pas kan je beginnen met het schrijven van het lastenboek

Criteria in lastenboek

Is er een verschil tussen aankoop producten en schoonmaakdiensten ?

Alle schoonmaakbedrijven kunnen werken met ecologische producten, maar voor diensten is er de mogelijkheid om sociale criteria te introduceren.

Meer informatie over sociale clausules : SAW-B en Actiris

Labels zonder invloed op de prijs

Opgelet : niet alle labels zijn beschikbaar voor alle productgroepen

- Harde oppervlakten (vloeren, toilet en ramen)

- Wasmiddelen en afwasmiddelen (machine en handafwasmiddelen)

- Handzeepen, shampoo, ...

Criteria zonder invloed op de prijs

Minimale vereisten = technische specificatie

- Papier (WC-papier, zakdoekje, ...)

OF

Overige aandachtspunten

- Ontsmettingsmiddelen en handzeep : kiezen voor producten op schuimbasis (minder verspilling)
- Verbied bepaalde producten : wegwerpdoekjes, ammoniak, ...
- Verpakkingsmaterialen : vraag niet naar specifieke verpakkingsmaterialen maar :
 - Laat enkel het EU Ecolabel en Nordic Swan label toe
 - Laat een vrije optie toe : navulverpakkingen

Hoe verwijzen naar labels ?

Formulering

Alle producten moeten voldoen aan de criteria van één van de volgende ecolabels : EU Ecolabel, Nordic Swan, ...

Verificatie

- 1) Certificaat van één van de bovenvernoemde Ecolabels
- 2) Een technisch dossier met onafhankelijke labotesten om equivalentie met één van de labels aan te tonen. Ingrediëntenlijsten of technische fiches gelden niet als bewijs

En wat met schoonmaakmaterialen ?

- Textiel (handdoeken, poetsdoeken, ...) : Oekotex Label
- Kies voor kwaliteit : herbruikbare microvezeldoeken, aluminium en/of houten (PEFC/FSC) borstelstelen, ... Vermijd plastic.
- Handdrogers : kies voor koude lucht drogers (opgelet : zeer luidruchtig). Tweede beste keuze : gerecycleerd papier

En wat met beschermingsmaterialen ?

- Mondmasker: Kies voor herbruikbare masker
- Plexi scheidingswanden : kies voor dunne wanden (minder materiaal)
- Handschoenen : kies indien mogelijk voor herbruikbare handschoenen

Hoe verwijzen naar labels ?

Formulering

Alle producten moeten voldoen aan de criteria van één van de volgende ecolabels : EU Ecolabel, Nordic Swan, ...

Verificatie

- 1) Certificaat van één van de bovenvernoemde Ecolabels
- 2) Een technisch dossier met onafhankelijke labotesten om equivalentie met één van de labels aan te tonen. Ingrediëntenlijsten of technische fiches gelden niet als bewijs

Criteria correct gebruik

Voorzie een doseersysteem op de producten om overdosering te voorkomen.

Geef uw personeel opleiding inzake het correct gebruik van de producten bij aanvang van een nieuw contract. U kan dit in het lastenboek vermelden.

Als alternatief kan u voor bepaalde ruimtes/oppervlakten ook gebruik maken van bicarbonaat, azijn of producten met enzymes.

Gunningscriteria: Prijsberekening

Vraag steeds de prijs per dosis en NOOIT per liter

Prijs per liter : 5€

Dosering : 10ml

Prijs per dosering : 0,05€

Prijs per liter: 2,79€

Dosering 20ml

Prijs per dosering : 0,0558€

Vergelijk altijd de functionele eenheidsprijs !

Prijsberekening

Gunningscriteria

Vraag een prijs per dosering voor allesreinigers en handafwasmiddelen en wasmiddelen → berekenen via de volgende formule :

Prijs per liter (product) / Doseringen per liter

Hetzelfde geldt voor toiletpapier. Bereken de prijs per m.

Prijs per rol / Lengte of vellen per rol

Gunningscriteria

Slechte voorbeelden

- EMAS en andere management certificaten : niet toegelaten door de wetgeving
- Ecologische eigenschappen van de producten : te vaag, moet duidelijker geformuleerd worden
- Kwaliteiten van de schoonmaak en hygiëneproducten : indien dit belangrijk is, kan je enkel het EU Ecolabel en Nordic Swan label toelaten. Zij hebben objectieve criteria om de kwaliteit te garanderen
- Technische fiches van de producten : deze moeten **ALTIJD** aangeleverd kunnen worden (wettelijke verplichting)
- Leveringstermijn : Aan de opdrachtgever om deze te bepalen (kies voor een realistische levertermijn : bv. 5 dagen)
- Geconcentreerde producten : is opgenomen in de labels en de gunningscriteria prijs per dosis

Goede gunningscriteria

Gebruik maken van bestaande parameters

- **WUR ratio** : indicatie hoeveelheid verpakkingsafval (met inbegrip van recyclage, concentratie product, ...)
- **Critical Dilution Volume (CDV)** : meet de toxiciteit van een product

(enkel voor schoonmaakmiddelen, afwasmiddelen en wasmiddelen)

Goede gunningscriteria

Praktische implementatie

- **Stap 1** : enkel EU Ecolabel toestaan in de technische specificaties
- **Stap 2** : vragen naar de WUR ratio en CDV van de meest voorkomende producten (Hoe lager de score, hoe beter)
- **Stap 3** : producten vergelijken (op basis van de laboverslagen)

Alle producten met EU Ecolabel hebben technische fiches met deze gegevens.

Goede gunningscriteria

De criteria met een verhoogde prijs opnemen in de gunningscriteria :

- WC-papier : 100 % gerecycleerd en EU Ecolabel : X punten
- Scheidingswanden uit gerecycleerd plexi : X punten
- Latex handschoenen met FSC label : X punten
- Herbruikbare mondkmaskers met Oekotex label : X punten
- ...

Uitvoeringsvoorwaarden

Opleiding personeel : specificeer de duur (2x1u) en het maximaal aantal personen per groep

Levertermijn : wees realistisch (5 dagen). Hoe minder leveringen, hoe lager de milieu-impact bestel dus niet 5 producten maar groepeer bestellingen

Statistieken verkoop : vraag dat ieder jaar een overzicht wordt aangeleverd van de aangekochte producten

Controle en uitvoering

Controle producten

Gunningsfase : controleer de aanwezigheid van de label op de verschillende producten of de bijhorende certificaten (bij twijfel contacteer de labelorganisatie of kijk op hun website).

Help desk : Krijgt u toch een technisch dossier dat equivalentie met één van de labels aantoont of u heeft moeite met de WUR en/of CDV : contacteer de helpdesk :
greenprocurement@environnement.brussels

Uitvoeringsfase : organiseer regelmatig steekproeven en/of voorzie een lokaal voor de producten met vast afgesproken leveringsmomenten

Kwaliteit uitvoering

Controleer (of laat controleren) de verschillende kwaliteitsparameters in het lastenboek.

Pleeg regelmatig overleg met de opdrachtnemer

Durf boetes innen

Sociale criteria

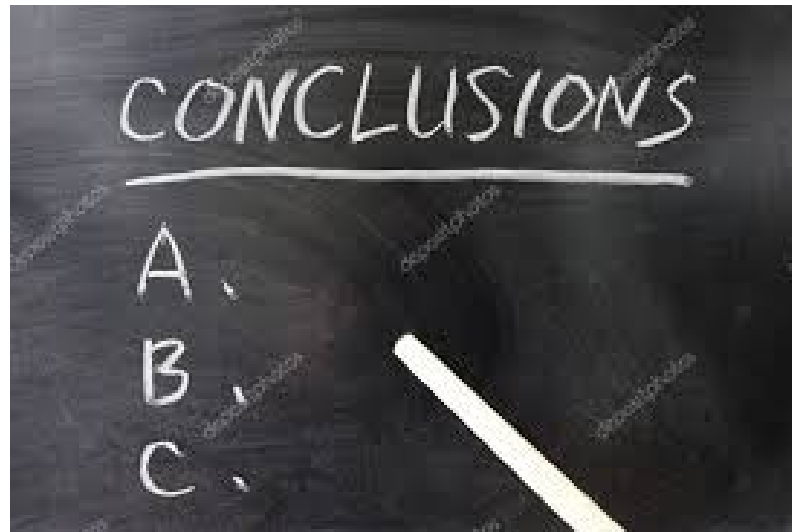
Bij reservering van de opdracht : controleer de aanwezigheid van een geldige erkenning als sociale economie onderneming.

Bij twijfel contacteer SAW-B of sociale economie Vlaanderen

Bij uitvoering : zie presentatie Actiris

Conclusies

Conclusies

Maak een behoeftenanalyse om te komen tot een goede schoonmaakfrequentie en strategie

Voor schoonmaakmiddelen/hygiëne artikelen : maak gebruik van één of meerdere Ecolabels en vraag de prijs per dosis

Vergeet het doseersysteem en de opleiding voor het personeel niet.

Introduceer sociale criteria